

TELEPÜLÉSI

Értéktár

KŐSZEGPATY

A Patthy-kastély elődjét egyes vélemények szerint az 1600-as évek elején építették, 1710 körül alakították át, a Patthy-család megbízásából, a mai barokk formájában. A 18-19. században a Festetics család birtokában volt. A II. világháború után iskola, majd könyvkötő üzem működött benne. Az egyemeletes épület közel téglalap alaprajzú, de kétoldalt egy-egy keskenyebb résszel záródik. A főhomlokzatot osztópárkány tagolja és főpárkány zárja, középső része az emeleten kiemelt díszítésű. A manzárd tetőn látható ablakok közül a két szélső nagyobb és díszesebb, szögletes formájú, a többi ovális. Az udvari bejárat a homlokzat középtengelyében van, az oldalrizalitokat timpanonnal zárták le. A kastély belsejében mennyezeti stukkódíszeket, a földszinten boltozott helyiségeket találunk. 1991-ben egykori tulajdonosának Festetics Imrének emlékére táblát helyeztek el a főhomlokzaton. Ma szociális otthonnak ad helyet. A kastély parkját hatalmas gesztenyefák teszik hangulatossá, vonzóvá. A kastélyban élt és alkotott gróf Festetics Imre (1762-1847) genetikus, az öröklődéstan törvényszerűségeinek kutatója, állatnemesítő. A kastély falán emléktáblája áll. Síremléke a temetőben található. Külső: A téglány alaprajzú, egyemeletes kastély utcai (keleti) homlokzata 2+3+2 (pontosabban a+bbaaabb+a) tengelyes, övpárkány osztja, kétrészes főpárkány zárja, szélső rizalitjai kissé előrelépnek. Földszinti ablakai egyenes záródásúak, szalagkeretesek, a rizalitok sarkain élszedett, kváderezett falsávok. Emeleti ablakai egyenes záródásúak, könyöklővel, a rizalitok sarkain élszedett falsávok. A rizalitok emeleti ablakai tükrös köténnel, keretező függőlegessel alakítottak, a középső három ablak könyöklői alatt hullámdísz. Udvari (nyugati) homlokzata ezzel megegyező kialakítású, a középső tengely földszintjén szegmensíves kapu, törtíves szemöldökkel. Északi és déli

TALASZ CSILLA

Kőszegpaty Települési
Értéktár Bizottság Elnök

Patthy-kastély (Megyei Szociális Otthon)

homlokzata egymáshoz hasonló kialakítású, 1+1+1 tengelyes. Középső tengelye erőteljesen kiugró középrizalitot képez, melyet meredek, tagozott keretezésű, körablakkal áttört timpanon zár. A falfelületek és a nyílások a hosszabb homlokzat megfelelő részeivel megegyező megformáltságúak. A déli középrizaliton kőkeretes, felülvilágító, konzoldíszes, egyenes záródású kapu. Manzárdtető, palafedés. A hosszabb homlokzatok tengelyében a tetőt ablakok díszítik, a szélső tengelyekben volutás, íves timpanonos keretezésű állóablakok, középen keretezett ovális ablakok. Belső: A bejárat fiókos dongaboltozatos előtérbe vezet, ebből jobbra nyílik a háromkarú díszített lépcsőház, emelkedőben dongaboltozattal, a pihenőben csehsüvegboltozattal fedve. Oldalfalát ökörszemablak töri át. A földszinten az épület hossz tengelyével megegyező irányú, fiókos dongaboltozattal fedett rövid folyosó fut. Ebből nyílnak körben a helyiségek, boltozatuk fiókos donga. Az emelet is rövid középfolyosóval alakított, az erről nyíló helyiségek síkfödémek. Eredeti állapotú ajtókeretek.

TALASZ CSILLA

KőszegpatyTelepülési
Értéktár Bizottság Elnök

Szent Miklós Római Katolikus Templom

A Szent Miklós templom kőszószejékét már a 17. század végén említették források. 1760-ban bővítették és átépítették, 1890-ben jelentősen átalakították: magasították a tornyot, új szentélyt emeltek és támpillérekkel erősítették meg a templomot. A diadalívet díszítő magyar szenteket Stefek Albin festette 1938-ban. Az utolsó nagyobb felújítása óta (1976) Závorai Zoltán festményei gazdagítják a templomot. Az egyhajós épület homlokzata előtt álló tornyon, az órahelyes párkány felett sokszög alapú sisak látható. A korábbi főoltár Szent Miklós képét, amit Kugler János kőszegi festő készített és a sugarakkal és puttókkal díszített, érdekes ruházatú, kezében jogart tartó Szűz Mária szobrot szétválasztották. Az oltárt a szoborral a jobb, a képet a baloldalon helyezték el.

TALASZ CSILLA

KőszegpatyTelepülési
Értéktár Bizottság Elnök

Szűz Mária-szobor

Két utca kereszteződésénél áll egy valószínűleg 18. századi, késő barokk stílusú, szépen faragott Szűz Mária-szobor. Két lépcsőfokos alépítményen lábazatos, fejezetes posztamens emelkedik, melyet felirata szerint 1886-ban újítottak („Szeplőtelenül / fogantatott Szent / Szűz! Könyörögj érettünk / Megújítatott / 1886”). A posztamensen áll Szűz Mária imádkozó, figura serpentinata alakja, lendületes redőzetű ruhában, mezítelen lábával a glóbuszon tekeredő, szájában a bűnbeesés gyümölcsét tartó kígyón tapodva.

Projekt – Hungarikum - 2016

Felső-Gyöngyösmenti Értéktár elkészítése és bemutatása Vas megyében

A Vas megyei Felső-Gyöngyösmente helyi értékeire alapozott tájegységi értékeinek meghatározása és közösségi hasznosítás alapjainak megteremtése

Projekt vízió | Vas megye északi területén, Szombathely és Kőszeg közti vidékies térség (Gyöngyösmente) természeti (Írottó Natúrpark), kulturális (Szent Márton templomok, Őrvidéki, Hegyaljai hagyományok) értékei lehetővé teszik, hogy közössége ezekre a szilárd alapokra épített közösségfejlesztésbe fogjon. Célunk, hogy a térség mind a kilenc települése: Gencsapáti, Gyöngyösfalu, Lukácsháza, Kőszegpaty, Pusztacsó, Nemescső, Cák, Kőszegdoroszló, Kőszegszerdahely azonos minőségű és publikáltságú helyi értéktárral rendelkezzen. Ezek alapján a térség értéktárát, tájegység érték albumot hoznánk létre, mely kiegészítve a helyi értéktárak értékeivel közösségfejlesztési, gazdaságfejlesztési bázist képezne térségfejlesztő munkánkban.

Helyzetfeltárás | Helyi Fejlesztési Stratégiánk (HFS) alapját is a fenti gondolat adja, de jelenleg csak kettő térségi település, a Cák Pincesor gazdája, Cák település és a megye hagyományörzésében élen járó Gencsapáti Hagományörzők, illetve Önkormányzatuk rendelkezik felméréssel, igaz ők már megyei értéktáras helyi értékekkel is bírnak. A többi település csak értéktár bizottságot, illetve térségi értéktár tanácsot hozott létre, ez idáig érdemi munka nem történt körükben. A két értéktáras település, a megyei NMI szakemberei, térségi polgármesterek és az UTIRO Térségfejlesztő Egyesület, mint LEADER címbirtokos egyesület közös döntése értelmében, együttműködés pályázatot indított, Vas megyében elsőként, a Felső-Gyöngyösmenti Tájegységi Értéktár létrehozására.

Egyesületünk, annak munkaszervezete és vezetője Bolfán Csaba 2008 óta foglalkozik térségfejlesztéssel, személyesen helyi értékörzéssel (Biotájház, Lukácsháza). Tevékenységünk ezen időszak óta számos helyi értéken alapuló rendezvény és építmény (Pincés Kemencés, Lukácsháza, Marton szállás, Horvátzsidány, Bóság napok, Bó, Büki Tájház, Bük, stb.) létrejöttéhez járult hozzá. 2016 óta egyesületünk a Vas megyei NMI partnerszervezete, mely közös tevékenységben a helyi értékek őrzésére szolgáló egyesületek és közösségi programok segítése a fő tevékenységünk.

P a r t n e r s é g :

Pályázó: UTIRO Térségfejlesztő Egyesület

Szakmai partnerek: NMI Vas megyei szervezete, Vas Megyei Értéktár Bizottság

Mentor települések (elismert, dokumentált értéktárral rendelkezők): Cák, Gencsapáti

Cák településen 2015 évtől elismerten, megyei értéktárban rögzítetten, a Cák Pincesor, Vas megye Szőlőhegyeire jellemző boronafalu építészeti együttes található, mely őrzése, védelme a település egyik kiemelt feladata

Gencsapáti településen, a szintén megyei értéktáras Hagományörzők által gondozottan négy értéket is örökítenek. Szentkút és Őrdögkő, Gencsapáti tánc-hagyomány, Verbunk, Gencsapáti tojásfestés hagyománya, Gencsapáti Legéncséh hagyománya tartozik hozzájuk

Tevékenységük, értékörzésük és annak tisztelete példát mutat a többi hozzájuk csatlakozni kívánó településnek. Dokumentált Helyi Értéktárat készíteni szándékozó települések, melyeket vagy önkormányzat, vagy annak civil szervezete képvisel: Gyöngyösfalu, Lukácsháza, Kőszegpaty, Nemescső, Pusztacsó, Kőszegdoroszló, Kőszegszerdahely Ezen települések képviselő testületei már értéktár bizottságokat állítottak fel, listákat készítettek, de teljes körű, közmegegyezően nyugvó, dokumentált helyi értéktárunk még nincs.

Projekt eredménye | Együttműködésünk eredményeként Vas megye e kistáján létrejött a közösségi érték megállapítás új formája, mely alkalmas a térség további kohéziójának növelésére. Munkák végeztével elmondhatjuk, hogy a Tájegységi értéktár készítése, értéktár kiadvány kiadása segítségével falvaink erősödtek, kapcsolataink mélyültek és lakosaik jobban megismerték saját értékeiket.

Első okleveles említése 1283-ból származik. A mai település Kis- és Nagypaty egyesítésével keletkezett a 19. század elején. Kispatyon mindössze 6 ház állt, míg Nagypaty a mai Petőfi utca környékén feküdt.

Vályi András szerint „Kis és Nagy-Paty, 2 magyar falu, Vas vmegyében, ut. p. Kőszeghez 1 óra, 263 kath. lak. Birja h. Eszterházy.”

Festetics Imre 1818-ban Kőszegpatyon tenyészállat-kiállítást szervezett. A községnek a 19. század elején 484 lakosa volt. 1910-ben 481 magyar lakosa volt, Vas vármegye Kőszegi járásához tartozott. Jelenlegi lakossága 221 fő. Ebből száz fő a Patthy-kastélyban lakik, ami jelenleg szociális otthonként funkcionál.

